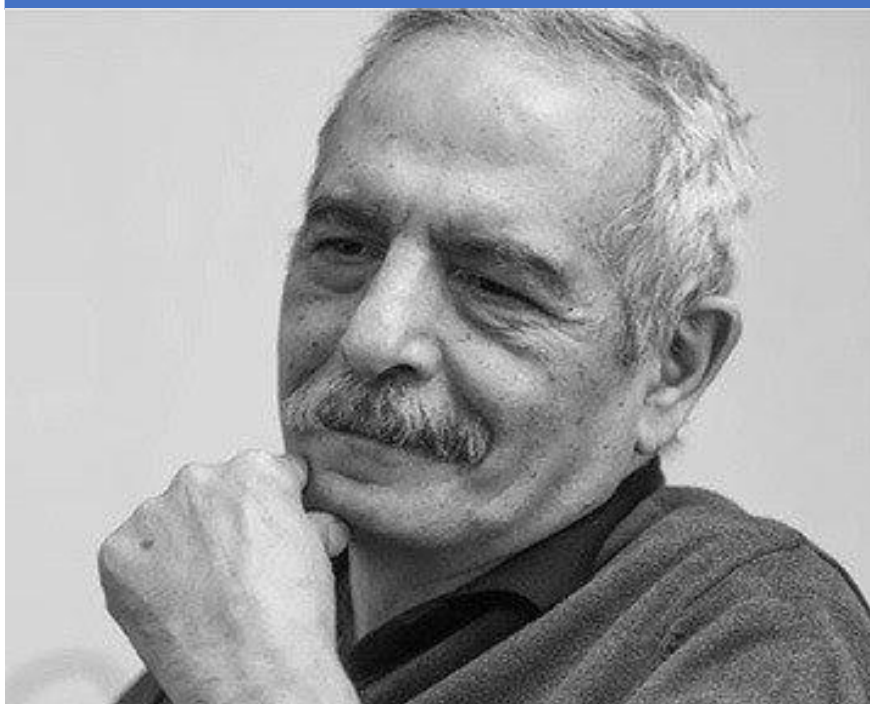

شناسه‌ی

کمال اطهاری

پژوهشگر اقتصاد سیاسی و توسعه

- شرح حال
- برخی فعالیت‌های تخصصی
- اهم پیشینه‌ی حرفه‌ای
- اهم فعالیت‌های برنامه‌ریزی و پژوهشی
- کتاب‌ها
- مقالات تخصصی (تالیف و ترجمه)، جستارها، یادداشت‌ها، گفت‌وگوها و گفتارها

• شرح حال

کمال اطهاری در اسفند ۱۳۳۰ در محله‌ی قدیمی دروازه دولا ب تهران به دنیا آمده است. مدرک کارشناسی خود را از دانشکده‌ی اقتصاد دانشگاه تهران در سال ۱۳۵۴ گرفته است. او با پیشینه‌های آمارگیری ساختمانی و صنعتی، و پژوهش روستایی در دوره‌ی دانشجویی، در سال ۱۳۵۶ به عنوان کارشناس مسوول تحقیقات اقتصادی در شرکت سرمایه‌گذاری بانک‌های ایران استخدام شد و پس از انقلاب انتشارات تند را بنیان گذاشت که کتاب‌های مهمی در زمینه‌ی اقتصاد سیاسی توسعه منتشر کرد. در نیمه‌ی دوم دهه‌ی ۱۳۶۰ به دفتر برنامه‌ریزی مسکن وزارت مسکن و شهرسازی وارد و عهده‌دار تدوین برنامه‌ی بخش مسکن در برنامه‌ی اول توسعه شد، و مدتی نیز سرپرست دفتر برنامه‌ریزی این وزارت خانه گشت، اما انصراف داد تا فعالیت‌های پژوهشی را در زمینه‌ی توسعه ادامه دهد. در دهه‌ی ۱۳۷۰ همکاری خود را با شرکت‌های مشاور شهرساز و معمار آغاز کرد، چون برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای را بدیلی از برنامه‌ریزی توسعه می‌یافت. از نیمه‌ی این دهه تا سال ۱۳۸۴ نیز کارشناس مسوول مسکن و شهرسازی در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی گشت. تحولات نامساعد سیاسی باعث شد که وی از همین سال ابتدا ارتباط مستقیم خود را با بخش دولتی قطع کند، پس از آن نیز در سال ۱۳۹۶ با بازنشستگی زودرس (از سازمان تامین اجتماعی) همکاری با شرکت‌های مشاور شهرساز و معمار را نیز کنار گذاشت تا با نوشتن کتاب و مقاله، سرمشق‌های نوین توسعه را در دوران نوین برای ایران مطرح کند. در طول آن فعالیت‌های پژوهشی، وی در تدوین برنامه‌ها و طرح‌ها و سندهایی نوآورانه مشارکت داشته است که موضوعاتی متنوع در زمینه‌ی مسکن شهری و روستایی، اسکان غیررسمی (حاشیه‌نشینی)، برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای را با هدف توسعه‌بخشی دربر می‌گرفته است. ازین رو در سال ۱۳۹۴ به عنوان شهرساز برتر منتخب ایران در رشته‌های مرتبط (اقتصاد) برگزیده شده است. آخرین فعالیت وی در این زمینه تدوین سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی (بازنگری) بوده که در ۱۴۰۲.۱۰.۱۰ به تصویب هیات دولت رسیده است. روش خاص وی در این پژوهش‌ها، تبدیل اهداف آرمانی عدالت‌خواهانه به اقتصاد کاربردی، با میانجی‌گری اقتصاد توسعه بوده است. وجهی دیگر از فعالیت وی روزنامه‌نگاری بوده است. این فعالیت را از انتهای دهه‌ی ۱۳۶۰ با همکاری با نشریاتی چون «ایران فردا» آغاز کرده، و در تحریریه‌ی نشریات تخصصی مسکن و شهرسازی نیز حضور داشته است. او در راه‌اندازی صفحات اقتصادی بیشتر روزنامه‌های دهه‌ی ۱۳۷۰ شرکت داشته و همکاری‌اش را با رسانه‌ها و سایت‌ها برای نشر دانش توسعه‌بخش ادامه داده است. در این مسیر، برای او فعالیت در زمینه‌ی اجتماعی مقدم بر فعالیت سیاسی بوده و هدف از آن را دستیابی جامعه‌ی مدنی به توافق درباره‌ی الگوی توسعه‌ی پایدار، به عنوان شرط لازم آن، ذکر کرده است.

• برخی فعالیت‌های تخصصی:

- عضو هیئت تحریریه‌ی نشریه‌ی «اقتصاد مسکن»، دفتر برنامه‌ریزی و اقتصاد مسکن وزارت مسکن و شهرسازی تا سال ۱۳۸۹.
- عضو هیئت تحریریه‌ی نشریه‌ی «بُن»، انجمن صنفی مهندسين مشاور معمار و شهرساز.
- عضو هیئت تحریریه‌ی نشریه‌ی «اندیشه‌ی ایرانشهر»، دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

• اهم پیشینه حرفه‌ای:

- عضو هیئت علمی تدوین برنامه‌های بخش مسکن، برنامه‌های اول تا چهارم توسعه جمهوری اسلامی ایران، تدوین طرح جامع مسکن (۱۳۸۴) و بازنگری طرح جامع مسکن (۱۳۹۵)، وزارت مسکن (راه) و شهرسازی.
- کارشناس مسئول بخش مسکن و عمران شهری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۸۴-۱۳۷۵.
- عضو هیئت علمی مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، ۸۶-۱۳۷۲.
- راهبر و ناظر پروژه، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۹۴-۱۳۸۸.
- سرگروه رشته برنامه‌ریزی فضایی در رتبه‌بندی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی برای مهندسان مشاور با گرایش اقتصاد توسعه.
- شهرساز برتر منتخب ایران در رشته‌های مرتبط (اقتصاد) در سال ۱۳۹۴.
- تدریس اقتصاد شهری و نظام‌های اقتصادی در دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران در سالهای اخیر.

• اهم فعالیت‌های برنامه‌ریزی و پژوهشی:

- مدیر فنی «طرح حاشیه‌نشینی در ایران: علل و راه‌حل‌ها»، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، ۱۳۷۴.
- مدیر پروژه و فنی «طرح اشتغال و اندازه شهر»، پیشین ۱۳۷۶.
- مدیر مطالعات اقتصادی، و عضو گروه تلفیق «طرح مجموعه‌ی شهری ایران»، پیشین، مصوب ۱۳۸۱.
- مدیر پروژه و فنی «طرح تعریف و تبیین شاخص‌های مجموعه‌های شهری در ایران»، پیشین ۱۳۸۲.
- مجری «طرح نظام مسکن بیمه شدگان و جایگاه سازمان تامین اجتماعی»، موسسه‌ی عالی پژوهش تأمین اجتماعی، ۱۳۸۴.
- مدیر پروژه و فنی «طرح نظام مالی مسکن کم‌درآمدها در ایران»، دفتر برنامه‌ریزی وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۸۴.

- مدیر مطالعات «نقش ملی و فراملی شهر تهران» و «کار و فعالیت»، و عضو گروه تلفیق مطالعات فرادست در «طرح جامع شهر تهران»، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، مصوب ۱۳۸۶.
- مدیر فنی «طرح راهبردی و جامع منطقه آزاد انزلی»، مهندسین مشاور عرصه، ۱۳۸۸.
- مدیر فنی «طرح راهبردی و ساختاری منطقه‌ی ویژه‌ی جهان‌آباد (همدان)»، مهندسین مشاور عرصه، ۱۳۹۰.
- مدیر فنی «طرح ساماندهی و توانمندسازی اسکان غیررسمی شهر بندرعباس»، مهندسین مشاور طرح و معماری (عامل چهارم)، ۱۳۹۱.
- مدیر مطالعات اقتصادی و عضو گروه تلفیق «طرح محور آزادی دماوند شهر تهران»، سازمان نوسازی شهر تهران، مهندسین مشاور طرح و معماری، ۱۳۹۴.
- مدیر پروژه و فنی «طرح ساماندهی و توانمندسازی سکونت‌گاه‌های غیررسمی شهر تهران»، شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری، مهندسین مشاور عرصه، ۱۳۹۶.
- مدیر پروژه و علمی مطالعات «برنامه‌ی راهبردی فضایی توسعه اقتصادی شهر شیراز»، شهرداری شیراز، معاونت مالی اقتصادی، شورای اسلامی شهر شیراز، مصوب خرداد ۱۳۹۸.
- مدیر طرح و فنی «مطالعات تدوین جهت‌گیری راهبردی، ساختاری و نهادی تحقق اقتصاد دانش‌بنیان در شهر تهران»، شهرداری تهران، معاونت برنامه‌ریزی، توسعه شهری و امور شوراها، ۹۸-۱۳۹۷.
- سرویراستار مداخل «مسکن و اقتصاد شهری» در تدوین دانشنامه‌ی فرهنگ معاصر، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۹۹-۱۳۹۵.
- راهبر مطالعات نهادی و تدوین مدل توسعه «طرح توسعه‌ی محله‌ی فرحزاد»، سازمان نوسازی شهر تهران، مهندسان مشاور فرهنگ، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.
- مدیر «طرح اصول و ساختار مدل سیاست اجتماعی برای توسعه دانش‌بنیان اقتصادی»، مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، ۱۴۰۰-۱۳۹۹.
- تدوین نسخه‌ی جدید «سند ملی توانمندسازی و ساماندهی سکونتگاه‌های غیررسمی»، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، شرکت بازآفرینی شهری، مصوب ۱۴۰۲.۱۰.۱۰ هیئت دولت.

• کتاب‌ها:

- (در مجموعه‌مقالات)، مجموعه‌مقالات آموزشی مسکن، سازمان ملی زمین و مسکن، معاونت مسکن و برنامه‌ریزی، دفتر برنامه‌ریزی، ۱۳۸۲.
- غمامی مجید، خاتم اعظم، اطهاری کمال، مدیریت یکپارچه و حل مسئله‌ی اسکان غیررسمی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، ۱۳۸۶.

- ترشیزیان پیروش و اطهاری کمال، ارزیابی اثرات صدور سند اماکن روستایی، انتشارات بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، ۱۳۸۹.
- (در مجموعه گفتگو)، بررسی وضعیت شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای در ایران معاصر، به‌کوشش مجید غمامی، نشر افرند، ۱۳۹۲.
- اطهاری کمال و دیگران، سیاست‌های مسکن و محیط مسکونی در شهرهای جدید، انتشارات مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، ۱۳۹۶.
- اطهاری کمال و دیگران، محیط شهری و مسکن در شهرهای جدید ایران، شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، ۱۳۹۷.
- (در مجموعه مقالات)، پنجاه سال برنامه‌ریزی، نشر کتاب پارسه، ۱۳۹۸.
- آلین رایت اریک، گذرراه‌های بدیل سوسیالیستی، ترجمه‌ی کمال اطهاری، نشر گام نو، ۱۳۹۹.
- اطهاری کمال، درآمدی بر سرمشق نوین توسعه‌ی کشاورزی و روستایی ایران، نشر نی، ۱۳۹۹.
- اطهاری کمال، درآمدی بر سرمشق توسعه‌ی اقتصاد و جامعه‌ی دانش در ایران، انتشارات کتاب شرق، ۱۴۰۲.

در دست انتشار:

- ترجمه‌ی کتاب راهنمای اقتصاد شهری، توسط مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران:
- Arnott R. & McMillen D. (2008). A companion to urban economics, Blackwell

• مقالات تخصصی (تالیف و ترجمه)، جستارها، یادداشت‌ها، گفت‌وگوها و گفتارها:

با جست‌وجوی نام کمال اطهاری در سایت‌های تخصصی چون پرتال جامع علوم انسانی و پایگاه مجلات تخصصی نور و... و با رجوع به پیوندهای زیر در کانال تلگرامی «[البرز | کمال اطهاری](#)» در دسترس است:

کتاب	مقاله	جستار	ترجمه
سرمقاله	یادداشت	گفت‌وگو	گفتار